

REFERAT Teknik- og Miljøudvalget 2022-2025 d. 13-06-2023

Mødedato   Tirsdag d. 13. juni 2023 kl. 12:00

Mødested   Samsø Rådhus, Mødelokale 1, Søtofte 10

Mødedeltagere   Michael Kristensen, Kjeld Bønkel, Karina Knobelauch, Per Urban
Olsen, Søren Wiese

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden - Teknik og Miljøudvalget 13.06.2023.....	3
Beslutning om det videre arbejde med retningslinjer og målsætninger for vedvarende energianlæg i	4
Anmodning om frigivelse af midler fra anlægspulje til renovations- og anlægsarbejde samt forskøn	8

Punkt 265: Godkendelse af dagsorden - Teknik og Miljøudvalget 13.06.2023

S2021-6236

Sagsfremstilling

Godkendelse af dagsorden - Teknik og Miljøudvalget 13.06.2023

Aktuel beslutning på Teknik- og Miljøudvalget 13-06-2023

Godkendt.

Punkt 266: Beslutning om det videre arbejde med retningslinjer og målsætninger for vedvarende energianlæg i forbindelse med kommuneplanlægningen, TU-ØU-KB

S2021-4180

Problemstilling

Udkast til retningslinjer og politisk målsætning for vedvarende energianlæg, skal godkendes som udgangspunkt for det videre arbejde på baggrund af for-offentlighed.

Løsningsmuligheder og indstilling

1. På baggrund af for-offentlighed udarbejdes et kommuneplantillæg for vedvarende energianlæg.
2. Retningslinjerne skal gælde for alle energianlæg uanset størrelse.
3. Retningslinjerne for VE-anlæg godkendes med forvaltningens anbefalinger.
4. Den politiske målsætning godkendes med forvaltningens anbefalinger.
5. Der fastholdes minimum 58% overdækning med VE-produktion af el.
6. Den nuværende VE-produktion af el øges til 100% overdækning frem mod 2030.
7. Den nuværende VE-produktion af el øges til 200% overdækning frem mod 2030.
8. Den nuværende VE-produktion øges som besluttet på mødet.
9. Den politiske målsætning for vedvarende energianlæg drøftes særskilt på en temadag for Kommunalbestyrelsen.
10. Sagen sendes retur til forvaltningen.

Chefen for Teknisk Forvaltning indstiller, at der udarbejdes et kommuneplantillæg for vedvarende energianlæg (Løsningsmulighed 1), at retningslinjerne skal gælde for alle energianlæg uanset størrelse (Løsningsmulighed 2), at retningslinjer for VE-anlæg godkendes med forvaltningens anbefalinger (Løsningsmulighed 3), at den politiske målsætning godkendes med forvaltningens anbefalinger (Løsningsmulighed 4) og at der stiles mod en fremtidig VE-produktion af el på 200% overdækning (Løsningsmulighed 6).

Sagsfremstilling

Oplæg til retningslinjer og politisk målsætning (vedlagt denne sag som bilag) for vedvarende energianlæg har tidligere været fremlagt for kommunalbestyrelsen til drøftelse. På baggrund af disse drøftelser blev der afholdt et borgermøde den 7. marts 2023, hvor ovennævnte oplæg blev fremlagt. Noter fra borgermødet er bilagt denne sag.

Kommuneplantillæg:

Efter borgermødet blev oplægget sendt i for-offentlighedshøring, hvor der ved udløb var indkommet 1 høringssvar, som også er bilagt denne sag. Denne proces danner baggrund for, at retningslinjer og politisk målsætning nu skal vedtages, som grundlag for et kommende kommuneplantillæg. Dette kommuneplantillæg skal fremadrettet danne grundlag for bearbejdningen af nuværende og fremtidige ansøgninger om vedvarende energianlæg (VE).

Hvad bør størrelsesgrænsen for større vedvarende energianlæg være?

I forbindelse med borgermødet blev der diskuteret i forhold til størrelsen på vedvarende energianlæg, hvor forvaltningen præsenterede en "grænse" på 5 ha. Der findes ikke noget regelsæt omkring nedre grænser for vedvarende energianlæg. De 5 ha har været en arbejdsstørrelse fra Teknisk Forvaltning i processen med udarbejdelsen af retningslinjer og målsætning. Der blev stillet en del spørgsmål omkring denne grænse på borgermødet, i retning af en afklaring af, om der så skal gælde andre regler for vedvarende energianlæg under 5 ha?

Forvaltningen indstiller at retningslinjer og politiske målsætninger gælder for behandling af alle ansøgninger om energianlæg, som ikke er knyttet op på den enkelte husstand.

Her er det væsentligt at nævne at uanset hvilken størrelse anlæg retningslinjerne skal gælde for, vil VE-anlæg som kræver lokalplan eller landzonetilladelse, skulle screenes for om de kræver en VVM-undersøgelse.

Hvor meget strøm vil vi producere på Samsø?

Regeringen vil sikre rammer, der muliggør en firedobling af produktionen af sol og vindenergi frem mod 2030. Samt afsøge muligheden for at indgå en aftale med KL om planlægning for VE, for derved at sikre lokale og kommunale gevinster når der opstilles VE på land.

På borgermødet blev der stillet spørgsmålstegn ved, om Samsø bør afspejle denne målsætning lokalt eller have en mere restriktiv tilgang, hvor Samsøs kulturlandskab, rekreative værdier og hensynet til turisme tillægges mere vægt. På borgermødet blev der endvidere sat spørgsmålstegn ved, om det i højere grad er relevant at have en målsætning for, hvordan man som kommune kan begrænse sit energiforbrug frem for at producere mere.

Ifølge det seneste (interne) energiregnskab dækker vedvarende energi 65% af Samsøs energiforbrug. Den vedvarende energi kommer fra vind, sol, jordvarme, luftvarme, brænde, træpiller, halm og flis. Halvdelen af energien går til transport

(skibe, busser, traktorer, lastbiler og personbiler). Lagkagediagram i bilag "Scenarie for Samsøs elsektor" viser det nuværende samlede energiforbrug på Samsø (Figur 1) opgjort i TJ (Terajoule).

TJ (Terajoule) kan omregnes til 277,78 MWh (Megawatttime). (Joule er en måleenhed for energi, arbejde og varmemængde / watt er en fysisk måleenhed for effekt).

Individuel opvarmning 110 TJ fordeler sig således: varmepumper (6 TJ), gasolie (26 TJ), træpiller (26 TJ), brænde (46 TJ), halm (4 TJ) og solvarme (2 TJ).

Den nuværende produktion af el fra vedvarende energianlæg er således sammensat:

Kystnær vind: 127 TJ (50%)

Landvind: 98 TJ (100%)

Solceller: 5 TJ

I alt : 230 TJ

Reglerne for energiregnskab dikterer, at energi fra havvind går til en fælles landspulje og tæller: 0%. Kystnær vind tæller 50% (de andre 50% går til landspuljen) og endelig tæller landvind 100% i energiregnskabet.

Dette skulle tage højde for graden af lokalt engagement og medejerskab i de tre typer mølleprojekter.

Et scenarie for fremtiden kan være at omstille hele energiforbruget til vedvarende energi, nærmere bestemt elektricitet. Al transport er omlagt til el, individuel opvarmning sker med elektriske varmepumper og fjernvarmen kommer også fra varmepumper. Det giver et billede af det højest tænkelige elforbrug.

Tre nye solcelleanlæg leverer strøm (Pillemark, Onsbjerg og Permelille).

Med dette scenarie så stiger egenproduktionen af vedvarende el på Samsø fra de nuværende 65% til 158%.

Samsø har allerede et el-overskud (på 111%), som Samsø eksporterer til Jylland via søkabel.

Baggrunden for disse tal fremgår af bilag "Scenarie for Samsøs elsektor".

Beregningerne viser også at efter det fremtidige scenarie med 3 nye solcelleanlæg og konverteringer af forbrug til el, så vil Samsø have en "overdækning" på 58%. Dertil kommer en eventuel udbygning af kystnær vind og landvind, som vil forøge el-overskuddet.

Det er svært at skulle forudsige den fremtidige produktion fra de kystnære møller, om hvorvidt det er realistisk med en fordobling eller en tidobling. Der vil muligvis også komme en udbygning af landvind. Men nye landmøller kræver mere plads, fordi de er højere, så der er grænser for hvor meget de kan bidrage ekstra. Der er stor usikkerhed på alle møllerne, så de ligger som et marginalt ekstrabidrag i regnskabet. En eventuel udbygning slår igennem på el-overskuddet 1:1, fordi vi allerede har opfyldt vores egetforbrug i scenariet

Forvaltningen foreslår 4 løsningsmuligheder i forhold til en målsætning for den fremtidige elproduktion i vedvarende energianlæg:

- Stile mod de skitserede 58% overdækning af egetforbrug.
- Sætte et mål på 100% overdækning af egetforbrug frem mod 2030.
- Sætte et mål på 200% overdækning af egetforbrug frem mod 2030.
- Sætte et mål ud fra beslutning på det politiske møde.

Formålet med en målsætning for VE elproduktion er, at vise grøn handlekraft, at give forvaltningen et mål at arbejde frem mod og give borgere og virksomheder rammer/muligheder for etablering af vedvarende energianlæg.

Retningslinjerne for sol- og vindenergi og biogasanlæg.

Arealudpegningerne anbefales at tage udgangspunkt i udkastet til retningslinjerne, gældende beskyttelseslinjer og derudover bygge på konkrete landskabelige vurderinger fordi de enkelte områders topografi har indflydelse på, hvilke arealer der med fordel kan vælges til og fra.

På borgermødet blev der opfordret til at udnytte tage til placering af solceller.

Retningslinjerne for biogasanlæg blev taget godt imod. Det blev foreslået at lade sig inspirere af disse retningslinjer for placering og tilpasning til landskabet, når der skal arbejdes videre med retningslinjerne for de øvrige energiformer.

Retningslinjerne for biogasanlæg indeholder foreløbig krav om visualiseringer i forbindelse med ansøgning af konkrete projekter. Her blev det påpeget at kvaliteten af visualiseringer ikke er uvæsentlig.

I forhold til retningslinjer for vindenergi understregede forvaltningen på borgermødet at kommuner som konsekvens af gældende lovgivning ikke må opsætte retningslinjer for opstilling af vindmøller. Forvaltningen gennemgik i stedet punkter i vindmøllebekendtgørelsen omkring opstilling af både store vindmøller og de små husstandsvindmøller.

Der blev givet udtryk for interesse for opstilling af både større og mindre vindmøller - også på Nordøen. Dette blandt andet på baggrund af argumenter om at vindmøller er mere arealbesparende end solenergianlæg.

De helt store vindmøller opleves af nogle som skulpturelle elementer i landskabet.

Der var også ønsker om flere havvindmøller, hvilket dog ligger uden for Samsøs kommunegrænse og dermed, i stedet reguleres fra nationalt plan.

Der var ønsker om at kunne stille krav til en ansvarlig produktion af anlæggene (primært solceller og vindmøller) og lave målsætninger om mere natur i forbindelse med energianlæg. Der er i planloven ikke hjemmel til at stille krav til byggematerialers produktionsvilkår. Men det er muligt at stille krav til mere natur med udgangspunkt i planloven.

Der blev opfordret til krav om at anlæggene skal være udbudt i andele. Det er heller ikke muligt på baggrund af planloven at stille krav til ejerskab for projekter. I Lemvig Kommune er man med et solcelleprojekt ved Høvsøre lykkedes med at tilbyde/udbyde 50% i andele, som er blevet købt af borgere. Erfaringerne fra dette projekt viser, at det er lykkedes gennem

en høj grad af økonomisk gennemsigtighed i projektet og en høj grad af borgerinvolvering. Det kræver at borgerinddragelsen på området prioriteres og at der afsættes ressourcer til et føre den ud i livet.

Endelig var der fokus på at tænke batteriløsninger og nettilslutning ind, så strømmen bruges klogt.

Efter borgermødet modtog Samsø Kommune ét høringssvar som bekræfter flere af ovenstående pointer og igen fremfører en række argumenter for at både større og mindre landvindmøller. Samt forslag om at en gradvis opskalering af eksisterende landvindmøller bære være en del af løsningen på, hvordan vi skaffer grøn energi. Vindenergi er ifølge høringssvaret at foretrække frem for solenergianlæg Hvis der skal placeres solenergianlæg, skal de størrelsesmæssigt tilpasses rådets skala.

Der gives i høringssvaret også udtryk for vigtigheden af at naboer kompenseres økonomisk eller tilbydes andele i anlæggene og der opfordres til at der udarbejdes kortmateriale for placering af anlæggene.

Forvaltningen er siden borgermødet blevet opmærksom på at nogle former for solceller produceres med en folie som indeholder PFAS. Stoffet kan muligvis udvaskes og udgøre en risiko for forurening af grundvandet. Dette kan have en betydning for om det er hensigtsmæssigt at placere solcelleanlæg på arealer, hvor der indvindes grundvand. Desuden kan bortskaffelsen af materialet være problematisk, da det ikke kan genanvendes og udleder giftig røg ved forbrænding og dermed kun kan deponeres. Der produceres solceller uden dette materiale og man kan i retningslinjerne sikre at det kun er disse der anvendes i projekterne.

På baggrund af ovenstående anbefaler Teknisk Forvaltning at imødekomme høringssvarene gennem følgende anbefalinger, at:

- Der i forbindelse med konkrete ansøgninger udarbejdes et kortbilag der viser retningslinjer for det pågældende projekt, som derefter anvendes i den videre behandling.

- Vilkåret til solcelleanlæg om at: " For at beskytte grundvandet må væsker i tilknytning til anlæggenes drift ikke indeholde kemi" rettes til "For at beskytte grundvandet må anlæggene ikke udlede skadelige stoffer."

- Det indarbejdes i retningslinjerne at ansøgninger om solceller vil blive vurderet på baggrund af redegørelse for bortskaffelse af materialer herunder eksempelvis bagsidefolie der indeholder PFAS

- Der arbejdes på at udvælge relevante kriterier for placering og tilpasning af biogasanlæg og overføre dem til placering og tilpasning af solcelleanlæg i landskabet.

- Det undersøges hvordan man kan etablere mere natur i forbindelse med VE-anlæg og det anbefales indarbejdet i forslag til retningslinjerne.

Politisk målsætning for VE-anlæg.

Forvaltningen anbefaler følgende tilføjelser og justeringer til det bilagte oplæg til politisk målsætning:

- En afklaring af biogasanlæg på Samsø primært med henblik på fremtidig drift af færgerne (på el fremfor biogas).

- Afklare mulighederne for vindmøller og deres størrelse på Samsø Kommune.

- En målsætning for VE-produktion af el som beskrevet under afsnittet "Hvor meget strøm vil vi producere på Samsø?".

Der er i løsningsmulighederne tilføjet en mulighed for at afholde en temadag, hvor den politiske målsætning kan drøftes nærmere.

Økonomi og personale

Kommunalbestyrelsen har i forbindelse med overførsler fra 2020 bevilget kr. 100.000,- til planlægningen, således at forvaltningen kan inddrage ekstern konsulentbistand.

Beløbet er bevilget til, at omfatte både vedvarende energianlæg og omdannelseslandsbyer.

Tidligere beslutninger

21-06-2022 : KB sag nr. 166 : Proces for større vedvarende energianlæg, TU-ØU-KB

14.12.2021: KB sag.nr. 861: Proces for udarbejdelsen af kommuneplantillæg for større vedvarende energianlæg og udviklingen af landsbyer på Samsø, TU-ØU-KB

02.03.2021: KB sag.nr. 672: Drøftelse af vedvarende energianlæg på Samsø, TU-ØU-KB

12.06.2019: TU sag.nr. 199: Drøftelse af planlægning for vedvarende energianlæg på Samsø, TU

28.05.2019: KB sag.nr. 323: Genfremstilling af Beslutning om det videre forløb i planlægningen om et større solcelleanlæg ved Bisgård, TU - ØU - KB

Dialog og høringer

Udkastet til retningslinjerne for kommuneplantillæg nr. 5 har været debatteret på et borgermøde d. 7 marts 2023. Det færdige planforslag skal i for-høring hos relevante myndigheder inden det godkendes til offentlig høring forud for den endelige vedtagelse.

Aktuel beslutning på Teknik- og Miljøudvalget 13-06-2023

Udvalget indstiller, at der på baggrund af for-offentlighed udarbejdes et kommuneplantillæg for vedvarende energianlæg (Løsningsmulighed 1), at retningslinjerne skal gælde for alle energianlæg uanset størrelse (Løsningsmulighed 2), at

retningslinjerne for VE-anlæg godkendes med forvaltningens anbefalinger (Løsningsmulighed 3) og at den politiske målsætning for vedvarende energianlæg drøftes særskilt på en temadag for Kommunalbestyrelsen (Løsningsmulighed 9). Udvalget anbefaler en definition af større vedvarende energianlæg værende over 5 ha.

Bilag

Scenarie for Samsøs elsektor

Referat fra borgermøde om Større vedvarende energianlæg

Grøn Handling, handout

Oplæg til politisk målsætning for VE-anlæg

Forslag til retningslinjer for VE-anlæg

Høringssvar til forhøring

Punkt 267: Anmodning om frigivelse af midler fra anlægspulje til renovations- og anlægsarbejde samt forskønnelse af Kildemosen – TU – ØU – KB

S2023-2351

Problemstilling

Forvaltningen anmoder om at få frigivet midler til renovering af skur til opbevaring af kommunens rickshaws, et nyt cykelskur til medarbejderne og forskønnelse af Kildemosens sansehavn og udeareal.

Løsningsmuligheder og indstilling

1. Der frigives et rådighedsbeløb på 70.000 kr. fra anlægspuljen til opførelse af et nyt cykelskur
2. Der frigives et rådighedsbeløb på 30.000 kr. fra anlægspuljen til ombygning af et eksisterende cykelskur til kommunens 'Rickshaws'.
3. Der frigives et rådighedsbeløb på 30.000 kr. fra anlægspuljen til istandsættelse af Kildemosens sansehavn.
4. Der frigives et rådighedsbeløb på 20.000 kr. fra anlægspuljen til forskønnelse af Kildemosens område til blandt andet plantning af træer.
5. Sagen tilbagesendes til Forvaltningen.

Indstilling:

Chefen for Teknisk Forvaltning indstiller, at der frigives et rådighedsbeløb på 70.000 kr. fra anlægspuljen til opførelse af et nyt cykelskur (Løsningsmulighed 1), at der frigives et rådighedsbeløb på 30.000 kr. fra anlægspuljen til ombygning af et eksisterende cykelskur til kommunens 'Rickshaws' (Løsningsmulighed 2), at der frigives et rådighedsbeløb på 30.000 kr. fra anlægspuljen til istandsættelse af Kildemosens sansehavn (Løsningsmulighed 3) og at der frigives et rådighedsbeløb på 20.000 kr. fra anlægspuljen til forskønnelse af Kildemosens område til blandt andet plantning af træer (Løsningsmulighed 4).

Sagsfremstilling

Efter drøftelse imellem Social-, Sundheds- og Beskæftigelsesforvaltningen og Teknisk Forvaltning blev det aftalt, at det er Teknisk Forvaltning der anmoder om frigivelse af anlægsmidler til brug for udearealer ved Kildemosen.

Løsningsmulighed 1 (nyt cykelskur) - beskrivelse:

Forvaltningen ønsker at opføre et cykelskur i forlængelse af de eksisterende parkeringspladser, der peger ud imod Højvangsvej. Parkeringspladsen er delt i to, en sydlig og en nordlig, hvoraf den sydlige er væsentlig mindre end den nordlige. Forvaltningen ønsker at opføre skuret i forlængelse af den sydlige parkeringsplads.

Forvaltningen ønsker at opføre cykelskuret, for at imødekomme at medarbejderne på Kildemosen ikke bruger de fem skure der i forvejen står på Kildemosens grund der bruges til affaldsbeholdere. Grundet det nye affaldsregulativ er væsentligt mere af skuret blevet inddraget til affaldsbeholdere, og derfor er der ikke plads til cykler. I takt med at der skal sorteres mere affald på hele Samsø over de næste år ønsker Forvaltningen at imødekomme pladsproblemerne, med et nyt cykelskur til medarbejdere og pårørende. Formålet er også at opfordre flere medarbejdere til at cykle til arbejde, både af hensyn til sundheden og miljøet.

Løsningsmulighed 2 (plads til Rickshaws) - beskrivelse:

Der opleves udfordringer med at opbevare kommunens rickshaws i deres nuværende skur på Kildemosen, og derfor har Forvaltningen et ønske om at ombygge skuret. Døren til cykelskuret er for lille, så både skuret og cyklerne bliver opslidte af at parkere dem. Cyklerne koster 45.000kr. stykket, og derfor ønsker Forvaltningen at passe så godt på dem så muligt, så de kan komme til gavn for øens ældre. Cyklerne bruges fortrinsvis af frivillige, der flere gange om ugen cykler på tur med Kildemosens beboere. Forvaltningen foreslår at udvide skuret, give skuret en større dør samt at indkøbe kodelås så cyklerne kan tilgås af de frivillige.

Løsningsmulighed 3 (Sansehavn) - beskrivelse

Derudover ønsker forvaltningen at der afsættes 30.000kr. til at istandsætte Kildemosens sansehavn. Der er for nyligt blevet opført musikinstrumenter i sansehavn, hvilket har været et led i at forskønne området, og fordrer at flere beboere, pårørende og borgere generelt bruger området. Dog har der aldrig været afsat vedligeholdelsesmidler til sansehavn, og derfor kræver det en større istandsættelse af området. Efter istandsættelsen vurderer Forvaltningen at der skal afsættes midler, til den løbende drift af sansehavn. Dette vil blive taget op ved budget 2024. Sansehavn blev oprindeligt skænket som gave til Kildemosen af Benalisafonden.

Løsningsmulighed 4 (forskønnelse) - beskrivelse:

Slutteligt ønsker Forvaltningen at der afsættes 20.000kr. til forskønnelse af Kildemosens udearealer, blandt andet til plantning af træer. Kildemosens udeareal er for nuværende mest græsplæner, hvilket Forvaltningen ønsker at ændre til et

område med mere biodiversitet. Det kunne være med frugttræer, som både kan give positive sanseindtryk hos beboerne og pårørende og vække minder.

Økonomi og personale

Det er ikke muligt, at udgifterne kan rummes i eksisterende driftsbudgetter for Kildemosen eller Ejendomsservice. I stedet for anvises finansiering fra anlægspuljen, hvor der er 1.870.000 kr. tilbage i frie midler, når der er taget højde for reservationer til henholdsvis Rumlepotten, byfornyelse 2022 og cykelsti. Der oplyses i den sammenhæng at forvaltningen arbejder på forslag til byfornyelsesindsatser i 2023, der potentielt kan kræve hele restbeløbet på de 1.870.000 kr.

Tidligere beslutninger

Sagen har ikke tidligere været behandlet politisk.

Dialog og høringer

Der har ikke været inddraget andre parter i sagens tilblivelse.

Aktuel beslutning på Teknik- og Miljøudvalget 13-06-2023

Udvalget indstiller, at der frigives et rådighedsbeløb på 70.000 kr. fra anlægspuljen til opførelse af et nyt cykelskur (Løsningsmulighed 1), at der frigives et rådighedsbeløb på 30.000 kr. fra anlægspuljen til ombygning af et eksisterende cykelskur til kommunens 'Rickshaws' (Løsningsmulighed 2), at der frigives et rådighedsbeløb på 30.000 kr. fra anlægspuljen til istandsættelse af Kildemosens sansehøve (Løsningsmulighed 3) og at der frigives et rådighedsbeløb på 20.000 kr. fra anlægspuljen til forskønnelse af Kildemosens område til blandt andet plantning af træer (Løsningsmulighed 4).